

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
เทศบาลตำบลวังขนาย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. ความเป็นมา

ด้วย เทศบาลตำบลวังขนาย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการมบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดให้ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและพฤติกรรมชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้มีคำสั่งให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการของหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ่ายระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ เรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล

๒. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยละเมิดต่อกฎหมายและหลักจริยธรรม โดยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความชอบธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมประกอบกับทำให้ผลประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และสังคมต้องสูญเสียไป โดยอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือกระทำโดยไม่รู้เป็นจำนวนมาก นำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้น เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) จึงเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบระดับรุนแรง และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม ซึ่งอาจกระทำโดยไม่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ที่ตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น หมายความว่ารวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวก ให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานหรือตัดสินใจให้ญาติพี่น้องเข้ามีส่วนร่วมในประโยชน์สาธารณะโดยมิชอบ ส่งผลเสียต่อส่วนรวม

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนจึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติเพื่อลดเหตุ โอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติที่อาจจะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ขัดกันของผลประโยชน์มากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสียหาย ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ามีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามมาตรการป้องกันทุจริตทั้ง ๔ มาตรการ ดังนี้

ลำดับ	ความเสี่ยง	แนวทางจัดการ	การบริหารจัดการ
๑	มาตรการการใช้รถราชการ การใช้รถที่ไม่เกี่ยวกับราชการ ๑.๑ งานศพ ๑.๒ งานแต่ง ๑.๓ งานบวช ๑.๔ ประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุข ๑.๕ งานเลี้ยงผู้บริหาร ๑.๖ ฐานะส่วนตัวของเจ้าหน้าที่/ ญาติเจ้าหน้าที่ เช่นชนของจัดงานแต่ง	- มีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลวังขนายรับ ทราบและถือปฏิบัติ โดยทั่วกัน - จัดทำคู่มือ การใช้รถ ราชการ เพื่อป้องกัน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่อาจเกิดผล ประโยชน์ทับซ้อน	- จัดทำคู่มือ การใช้รถราชการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่อาจเกิดผล ประโยชน์ทับซ้อน - ปรับปรุงคู่มือผลประโยชน์ ทับซ้อนให้มีความรวบรัด และ เข้าใจง่าย พร้อมเผยแพร่แก่ บุคคลเทศบาลตำบลวังขนาย
๒	มาตรการการเบิกจ่าย ค่าตอบแทนเวลานอกเวลา ราชการ - ป้องกันไม่ให้เกิดการจ่าย ค่าตอบแทนนอกเวลา ราชการ ไม่ถูกต้อง	- มีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลวังขนายรับทราบ และถือปฏิบัติโดยทั่วกัน - จัดทำคู่มือ ค่าตอบแทน เทศบาลตำบลวังขนายเพื่อ ป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่อาจเกิดผล ประโยชน์ทับซ้อน	- จัดทำคู่มือ ค่าตอบแทน เทศบาลตำบลวังขนาย เพื่อ ป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อน - ปรับปรุงคู่มือผลประโยชน์ทับ ซ้อนให้มีความรวบรัด และ เข้าใจง่าย พร้อมเผยแพร่แก่ บุคคลเทศบาลตำบลวังขนาย

ลำดับ	ความเสี่ยง	แนวทางจัดการ	การบริหารจัดการ
๓	มาตรการการจัดทำโครงการและการฝึกอบรม ศึกษาดูงานประชุมและสัมมนา - ผลการวิเคราะห์ตามมาตรการการจัดทำโครงการและการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา	- มีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลวังขนายรับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน - จัดทำคู่มือ เบิกค่าใช้จ่ายราชการ/ฝึกอบรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	- จัดทำคู่มือ เบิกค่าใช้จ่ายราชการ/ฝึกอบรม เพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนให้มีความรอบรัด และเข้าใจง่าย พร้อมเผยแพร่แก่บุคลากรเทศบาลตำบลวังขนาย
๔	มาตรการการจัดหาพัสดุ	- มีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลวังขนายรับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน - จัดทำคู่มือและมาตรการจัดหาพัสดุเทศบาลตำบลวังขนายเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน - เปิดโอกาสให้ประชาชนบุคลากรภายใน ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของ	- เปิดโอกาสให้เป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ